

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

در کلام معصومین علیهم السلام
همرا با دویستی‌های غدیر

تألیف: آید محمد جعفر رونقانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حدیث عید غدیر در کلام معصومین علیهم السلام همراه با دوبیتی های غدیر

نویسنده:

محمد جعفر روضاتی

ناشر چاپی:

اعتقاد ما

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست	۵
چهل حدیث عید غدیر در کلام معصومین علیهم السلام همراه با دویستی های غدیر	۷
مشخصات کتاب	۷
اشاره	۸
فهرست مطالب	۱۲
مقدمه	۱۸
غدیر در کلام رسول خدا(صلی الله علیه و آله)	۲۴
۱_ ابلاغ ولایت علوی	۲۴
۲_ دستور به تبلیغ غدیر	۲۵
۳_ ولایت علی(علیه السلام) ولایت خدا	۲۶
۴_ علی است مولا	۲۷
غدیر در کلام امیر المؤمنین(علیه السلام)	۲۸
۵_ عید بی نظیر	۲۸
۶_ روز بیان حقایق	۲۹
۷_ روز مصافحه و تبریک	۲۹
۷_ روز کفالت	۳۰
غدیر در کلام حضرت زهرا(علیها السلام)	۳۱
۸_ فراموشی عید غدیر	۳۱
۹_ روز اتمام حجت	۳۲
غدیر در کلام امام مجتبی(علیه السلام)	۳۳
۱۰_ دستور به تبلیغ غدیر	۳۳
غدیر در کلام امام حسین(علیه السلام)	۳۵
۱۱_ دستور به تبلیغ غدیر	۳۵
غدیر در کلام امام سجاد(علیه السلام)	۳۶
۱۲_ امام بعد از پیامبر(صلی الله علیه و آله)	۳۶
غدیر در کلام امام باقر(علیه السلام)	۳۷
۱۳_ مهمترین پایه اسلام	۳۷
۱۴_ روز ناله شیطان	۳۷
۱۵_ معنی نِن كُنْتُ مَوْلَا فَعَلَيْ مَوْلَاةَ	۳۸
۱۶_ دعاهای پیامبر(صلی الله علیه و آله) در غدیر عن خنان بن سدید، عن أبيه، عن أبي جعفر(علیه السلام) قال: لَمَّا نَزَلَ جَبْرَائِيلُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ(صلی الله علیه و آله) فِي خَجِّهِ الْوَدَاعِ بِإِعْلَانِ أَمْرِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ(علیه السلام): «مَا أَتَيْتُمَا الرَّسُولَ نَبَّغَ مَا أَنْزَلَ إِلَيْتُكَ مِنْ رَبِّكَ» إِلَى آخِرِ آيَاتِهِ، ۴	۴۱
غدیر در کلام امام صادق(علیه السلام)	۴۱
۱۷_ روز سرور و شادی	۴۱
۱۸_ روز تبری از ستمگر	۴۱
۱۹_ روز گشایش و درود	۴۳
۲۰_ روز نیکی و صلۀ رحم	۴۳
۲۱_ روزۀ عید غدیر	۴۴
۲۲_ ده هزار شاهد	۴۵
۲۳_ روز نیکوکاری	۴۶
۲۴_ روز سپاس و شادی	۴۶
۲۵_ روز قبولی اعمال	۴۷

۴۸	روز اطعام دادن
۴۸	عید درخشان
۴۹	عید بُر برکت
۵۰	روز تجدید بیعت
۵۱	عید ولایت
۵۲	عید بزرگ خدا
۵۳	برترین عید ائمت
۵۴	عید اوصیاء
۵۶	غدیر در کلام امام کاظم(علیه السلام)
۵۶	ولایت جوادانه
۵۷	غدیر در کلام امام رضا(علیه السلام)
۵۷	روز تیشم و لیخند
۵۸	عید آسمانی
۵۸	روز تبریک و تهنیت
۵۹	ولایت علوی قلعه محکم خدا
۶۰	غدیر در کلام امام هادی(علیه السلام)
۶۰	روز زیارت حجت خدا
۶۱	غدیر در کلام امام عسکری(علیه السلام)
۶۱	غدیر، نشانه حزب خدا
۶۳	منابع و مأخذ
۶۶	درباره مرکز

چهل حدیث عید غدیر در کلام معصومین علیهم السلام همراه با دویستی های غدیر

مشخصات کتاب

سرشناسه: روضاتی، سید محمد جعفر، ۱۳۵۲

عنوان و نام پدید آور: چهل حدیث عید غدیر در کلام معصومین علیهم السلام همراه با دویستی های غدیر / تألیف: سید محمد جعفر روضاتی

مشخصات نشر: مشهد: اعتقاد ما، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۵۶ ص

شابک: ISBN ۹۷۸۶۰۰۸۶۸۳۳۸۴

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۵۴، ۵۶؛ همچنین به صورت زیر نویس.

موضوع: اربعینات __ قرن ۱۴

موضوع: غدیر خم __ احادیث

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت __ ۴۰ قمری __ اثبات خلافت __ احادیث

موضوع: احادیث شیعه __ قرن ۱۴

رده بندی کنگره: ۱۴۰۰، ۹/۱۴۳/۹ Bp

رده بندی دیویی: ۲۱۸/۲۹۷

شماره مدرک: ۷۵۴۴۱۲۱

چهل حدیث عید غدیر در کلام معصومین (علیهم السلام)

تألیف: سید محمد جعفر روضاتی

ناشر: اعتقاد ما

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپخانه: اهل بیت (علیهم السلام)

شابک: ۴۳۸۸۶۸۳۶۰۰۹۷۸

مرکز پخش: ۰۹۱۰۹۶۷۱۵۱۸

ص: ۱

اشاره

چهل حدیث عید غدیر

در کلام معصومین (علیهم السلام)

تألیف: سید محمد جعفر روضاتی

ص: ۲

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: ٣

تقدیم به پیشگاه با عظمت یگانه یادگار غدیر،

حضرت بقیه الله الأعظم

روحی و ارواح العالمین له الفداء،

که تجلی غدیر، در عصر باشکوه ظهور

ایشان، می باشد.

ص: ۴

فهرست مطالب

فهرست مطالب. ۵

مقدمه ۹

غدیر در کلام رسول خدا (صلی الله علیه و آله) ۱۵

۱_ ابلاغ ولایت علوی. ۱۵

۲_ دستور به تبلیغ غدیر. ۱۶

۳_ ولایت علی (علیه السلام) ولایت خدا ۱۷

۴_ علی است مولا. ۱۸

غدیر در کلام امیر المؤمنین (علیه السلام) ۱۹

۵_ عید بی نظیر. ۱۹

۶_ روز بیان حقایق. ۲۰

۷_ روز مصافحه و تبریک.. ۲۰

۷_ روز کفالت. ۲۱

غدیر در کلام حضرت زهرا (علیها السلام) ۲۲

۸_ فراموشی عید غدیر. ۲۲

۹_ روز اتمام حجّت. ۲۳

غدیر در کلام امام مجتبی (علیه السلام) ۲۴

۱۰_ دستور به تبلیغ غدیر. ۲۴

غدیر در کلام امام حسین (علیه السلام) ۲۶

۱۱_ دستور به تبلیغ غدیر. ۲۶

غدیر در کلام امام سجّاد (علیه السلام) ۲۷

ص: ۵

- ۱۲_ امام بعد از پیامبر (صلی الله علیه و آله) ۲۷
- غدیر در کلام امام باقر (علیه السلام) ۲۸
- ۱۳_ مهمترین پایه اسلام ۲۸
- ۱۴_ روز ناله شیطان. ۲۸
- ۱۵_ معنی مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ ۲۹
- ۱۶_ دعاهاى پیامبر (صلی الله علیه و آله) در غدیر. ۳۰
- غدیر در کلام امام صادق (علیه السلام) ۳۲
- ۱۷_ روز سرور و شادی. ۳۲
- ۱۸_ روز تبری از ستمگر. ۳۲
- ۱۹_ روز گشایش و درود ۳۴
- ۲۰_ روز نیکی و صلۀ رحم ۳۴
- ۲۱_ روزه عید غدیر. ۳۵
- ۲۲_ ده هزار شاهد ۳۶
- ۲۳_ روز نیکوکاری. ۳۷
- ۲۴_ روز سپاس و شادی. ۳۷
- ۲۵_ روز قبولی اعمال. ۳۸
- ۲۶_ روز اطعام دادن. ۳۹
- ۲۷_ عید درخشان. ۳۹
- ۲۸_ عید پُر برکت. ۴۰
- ۲۹_ روز تجدید بیعت. ۴۱

۳۰_ عید ولایت. ۴۲

۳۱_ عید بزرگ خدا ۴۳

ص: ۶

۳۲_ برترین عید امت. ۴۴

۳۳_ عید اوصیاء ۴۵

غدیر در کلام امام کاظم (علیه السلام) ۴۷

۳۴_ ولایت جاودانه ۴۷

غدیر در کلام امام رضا (علیه السلام) ۴۸

۳۵_ روز تبسم و لبخند ۴۸

۳۶_ عید آسمانی. ۴۹

۳۷_ روز تبریک و تهنیت. ۴۹

۳۸_ ولایت علوی قلعه محکم خدا ۵۰

غدیر در کلام امام هادی (علیه السلام) ۵۱

۳۹_ روز زیارت حجت خدا ۵۱

غدیر در کلام امام عسکری (علیه السلام) ۵۲

۴۰_ غدیر، نشانه حزب خدا ۵۲

منابع و مأخذ ۵۴ فهرست مطالب. ۵۴

ص: ۷

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعلنا من المتمسكين بولايه امير المؤمنين و الأئمه (عليهم السلام)

به يقين روز غدیر در طول چهارده قرن، فکر و اندیشه حقیقت جویان را به خود مشغول نموده، و بسیاری از جویندگان نور هدایت به صراط مستقیم را از ظلمت جهل و انحراف، نجات داده است.

واقعه غدیر حادثه ای تاریخی نیست که در کنار دیگر وقایع بدان نگریسته شود. غدیر تنها نام یک سرزمین نیست، یک تفکر است، نشانه و رمزی است که از تداوم خط نبوت حکایت می کند. غدیر نقطه تلاقی کاروان رسالت با طلایه داران امامت است، و یکی از بزرگترین تجلیات خدای متعال برای طالبان کمال می باشد، و بشر هرگز نمی تواند عظمت و شکوه آن را به زبان و قلم جاری سازد.

البته اگر هر مسلمانی، به وصیت رسول خدا (صلی الله علیه و آله) گوش جان فرا دهد که فرمودند:

إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ، كِتَابَ اللَّهِ وَ عِزَّتِي أَهْلَ بَيْتِي، مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا أَبَدًا. (۱)

ص: ۹

۱- بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۳۳۱، ح ۱۹۱؛ كفايه الأثر في النص على الأئمة الإثني عشر، ص ۱۳۶.

من، به همین زودی، به سوی خداوند خوانده می شوم، و دعوت حق را اجابت می کنم، و من دو چیز گران بها در میان شما می گذارم: کتاب خدا و عترت من اهل بیت، تا زمانی که به آن دو چنگ زیند هرگز گمراه نمی شوید.

ابتدا، با رجوع به قرآن کریم، و مطالعه تفاسیر روائی، آیات بسیاری را در موضوع اثبات ولایت امیر المؤمنین (علیه السلام) در غدیر خم، و دیگر مناسبت های زندگی آن حضرت، مشاهده می نماید (۱)، و سپس با نگاه به روایات و احادیث معصومین (علیهم السلام)، در باره عظمت و بزرگی غدیر، ولایت و امامت بلافصل حضرت علی (علیه السلام)، برایش ثابت می گردد.

لذا با توجه به این روایت رسول خدا (صلی الله علیه و آله) که فرمودند:

مَنْ حَفِظَ مِنْ أُمَّتِي حَدِيثًا مِمَّا يَحْتَاجُونَ إِلَيْهِ مِنْ أَمْرِ دِينِهِمْ، بَعَثَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقِيهًا عَالِمًا. (۲)

ص: ۱۰

۱- در کتاب «کلید واژه آیت علوی در قرآن کریم»، به ۴۴۰ آیه در باره حضرت علی؟ ع؟ و روایات ذیل آن اشاره شده است. (از نویسنده)

۲- بحار الأنوار، ج ۲، ص ۱۵۳، ح ۳.

هر کس از امت من، چهل حدیث از آنچه که در امر دینشان نیاز دارند را حفظ نماید، خدای (عزوجل) او را در روز قیامت، فقیه و عالم محشور خواهد کرد.

و با توجه به اهمیت این واقعه عظیم، و در راستای ادامه رسالت محدثان و عالمان شیعه، مثل مرحوم علامه امینی؟ ق؟، که با دقت و درایت و مسئولیت شناسی نسبت به غدیر، سخنان نورانی معصومین (علیهم السلام) را ثبت و ضبط کرده و سپس نشر داده اند، بر آن شدیم که چهل حدیث در موضوع غدیر در کلام معصومین (علیهم السلام)، که تنها قطره ای از فضائل و کرامات امیر المؤمنین علی (علیه السلام) می باشد را، منتشر کنیم.

امید است که این احادیث زیبا، چراغ راه و هدایت گر اندیشه ها، در قرار گرفتن در مسیر صراط مستقیم علوی، و رسیدن به سعادت و رستگاری ابدی، مورد استفاده همگان، بخصوص نسل جوان، قرار گیرد.

عبد السلام بن صالح هروی می گوید: از حضرت ابا الحسن الرضا (علیه السلام) شنیدم که می فرمودند:

رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَحْيَا أَمْرَنَا، فَقُلْتُ لَهُ: وَ كَيْفَ يُحْيِي أَمْرَكُمْ؟ قَالَ: يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَيُعَلِّمُهَا النَّاسَ، فَإِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا. (۱)

ص: ۱۱

خداوند رحمت کند بنده ای را که امر ما را زنده بدارد، به آن حضرت عرض کردم: چگونه باید امر شما را زنده بدارد؟ حضرت فرمودند: علوم ما را بیاموزد و به مردم آموزش بدهد، پس اگر مردم زیبایی های کلام ما را بدانند، از ما پیروی می کنند.

در پایان بر خود لازم می دانم که از دوست گرامی، جناب آقای محمد صالح سرفراز پور، که بنده را در تدوین این اثر ولائی یاری نمودند، تشکر و قدردانی نمایم.

الحمد لله الذي جعلنا من المتمسكين بولايه امير المؤمنين و الأئمه (عليهم السلام)

ایام عید غدیر ۱۴۴۲ هجری قمری

قم مقدسه _ سید محمد جعفر روضاتی

ص: ۱۲

چهل حدیث عید غدیر

در کلام معصومین (علیهم السلام)

همراه با دوبیتی های غدیر

تألیف: سید محمد جعفر روضاتی

ص: ۱۳

۱_ ابلاغ ولایت علوی

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْبَاقِرِ (عليه السلام)، عَنْ أَبِيهِ (عليه السلام)، عَنْ جَدِّهِ (عليه السلام)، قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) ذَاتَ يَوْمٍ وَهُوَ رَاكِبٌ وَ خَرَجَ عَلِيٌّ (عليه السلام) وَ هُوَ يَمْشِي، فَقَالَ لَهُ: يَا أَبَا الْحَسَنِ! ... وَ سَأَقُ الْحَدِيثَ إِلَيَّ أَنْ قَالَ: وَ لَعَدَّ أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيَّ: «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ» (۱)، يَعْنِي فِي وِلَايَتِكَ، يَا عَلِيُّ! «وَ إِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ» (۲)، وَ لَوْ لَمْ أُبَلِّغْ مَا أُمِرْتُ بِهِ مِنْ وِلَايَتِكَ، لَحَبِطَ عَمَلِي، وَ مَنْ لَقِيَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ بِغَيْرِ وِلَايَتِكَ، فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ» (۳).

از حضرت ابو جعفر، امام محمد باقر(علیه السلام)، از پدرشان(علیه السلام)، از جدشان(علیه السلام) روایت کرده اند که آن حضرت فرمودند: روزی رسول خدا(صلی الله علیه و آله) سواره بیرون آمدند در حالی که به همراه ایشان، حضرت علی(علیه السلام) پیاده می رفتند، پس ایشان به حضرت علی(علیه السلام) فرمودند: ای ابا الحسن! ... تا آنجا که فرمودند:

ص: ۱۵

۱- _ سورة مائده، آیه ۶۷.

۲- _ همان.

۳- _ الأمالی (للصدوق)، ص ۴۹۵، المجلس ۷۴، ح ۱۳؛ بحار الأنوار، ج ۳۸، ص ۱۰۶، ح ۳۳.

و حقیقتاً خداوند (عزوجل) بر من نازل فرمود: «یا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ»، یعنی تبلیغ ولایت تو، ای علی! «وَ إِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ»، و اگر آنچه به من امر شده را تبلیغ نکنم، عملم باطل است، و کسی که خدای (عزوجل) را بدون ولایت تو ملاقات کند، عملش باطل است.

تو دین مرا اگر چه یاری کردی * در مکتب عشق جان نثاری کردی

ابلاغ ولایت علی گر نکنی * انگار نه انگار که کاری کردی

۲_ دستور به تبلیغ غدیر

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله): يَا مَعْشَرَ الْمُسْلِمِينَ! لِيُبَلِّغَ الشَّاهِدُ الْغَائِبَ، أَوْصِي مَنْ آمَنَ بِي، وَ صَدَّقَنِي بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ أَلَا إِنَّ وِلَايَةَ عَلِيٍّ وَ وِلَايَتِي وَ وِلَايَةَ رَبِّي، عَهْدًا عَهْدَهُ إِلَيَّ رَبِّي وَ أَمْرِنِي أَنْ أُبَلِّغَكُمُوهُ. (۱)

رسول خدا (صلى الله عليه و آله) (در روز غدیر) فرمودند: ای مسلمانان! حاضران به غایبان برسانند: کسی را که به من ایمان آورده و مرا تصدیق کرده است، به ولایت علی (علیه السلام) سفارش می کنم، آگاه باشید! ولایت علی، ولایت من است و ولایت من، ولایت خدای من است، این عهد و پیمانی بود از طرف پروردگرم که مرا فرمان داد تا آن را به شما برسانم.

ص: ۱۶

۱- بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۱۴۱، ح ۳۵؛ تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۳۳۴، ح ۱۵۵.

خورشید شکفته در غدیر است علی

باران بهار در کویر است علی

بر مسند عاشقی شهی بی همتاست

بر ملک محمدی امیر است علی

۳_ ولایت علی (علیه السلام) ولایت خدا

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله): وَلَمَّا يَهُ عَلِيٌّ بِنِ أَبِي طَالِبٍ وَلَايَهُ اللَّهُ، وَ حُبُّهُ عِبَادَةَ اللَّهِ، وَ اتِّبَاعُهُ فَرِيضَهُ
اللَّهِ، وَ أَوْلِيَاؤُهُ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ، وَ أَعْدَاؤُهُ أَعْدَاءُ اللَّهِ، وَ حَرْبُهُ حَرْبُ اللَّهِ، وَ سَلْمُهُ سَلْمُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ. (۱)

از ابن عباس نقل است که گفت: رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمودند: ولایت علی بن ابی طالب (علیه السلام) ولایت خدا است، و محبت او عبادت خدا است، و پیروی از او واجب الهی است، و دوستان او دوستان خدا و دشمنان او دشمنان خدا هستند، جنگ با او، جنگ با خدا است و صلح با او، صلح با خدای (عزوجل) می باشد.

قرآن پیام داده که این عید احمد است

زهرا به وجد آمده کاین عید حیدراست

عید خدا و لوح و قلم عید جبریل

عید چهارده حجج الله اکبر است

ص: ۱۷

۱- _ الأمالی (للصدوق)، ص ۳۲، المجلس ۹، ح ۳؛ بحار الأنوار، ج ۴۰، ص ۴، ح ۵؛ بشاره المصطفی لشیعہ المرتضی، ج ۲، ص ۱۶.

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، قَالَ: لَمَّا كَانَ يَوْمَ غَدِيرِ خُمٍّ، أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) مُنَادِيًا، فَنَادَى: الصَّلَاةَ جَامِعَةً، فَأَخَذَ بِيَدِ عَلِيٍّ (عليه السلام)، وَقَالَ: اللَّهُمَّ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ، اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُ. (۱) ابو سعيد گوید: هنگامی که روز غدیر خُم فرا رسید، رسول خدا (صلى الله عليه و آله) به منادی دستور دادند، پس منادی ندا داد: برای نماز جمع شوید، سپس دست علی (عليه السلام) را گرفتند و گفتند: خدایا! هر کس که من مولای اویم پس علی هم مولای اوست، خدایا! دوست بدار کسی را که علی را دوست بدارد، و دشمن بدار کسی را که با علی دشمن است.

فرمود هر آنکه لایق عهد خداست

اینست علی آنکه امام و مولاست

یک عده زشعله حسد دود شدند

چون گفت ولایت علی امر خداست

ص: ۱۸

۱- _ الأمالی (للصدوق)، ص ۵۷۴، المجلس ۸۴، ح ۳؛ بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۱۱۲، ح ۴.

۵- عید بی نظیر

قَالَ عَلِيٌّ (عليه السلام): إِنَّ هَذَا يَوْمٌ عَظِيمٌ الشَّانِ، فِيهِ وَقَعَ الْفَرَجُ، وَرُفِعَتِ الدَّرَجُ، وَوَضِعَتِ الْحُجُجُ، وَهُوَ يَوْمٌ الْإِضَاحِ وَ الْإِضَاحِ عَنِ الْمَقَامِ الصُّرَاحِ، وَ يَوْمٌ كَمَالِ الدِّينِ وَ يَوْمٌ الْعَهْدِ الْمَعْهُودِ. (۱)

حضرت علی (علیه السلام) فرمودند: همانا امروز (عید غدیر) روز بسیار بزرگی است، در این روز فرج و گشایش واقع شده، و روز ترفیع درجات، و روشن شدن برهان های الهی است، و آن، روز آشکار شدن مقام ولایت و امامت است، و روز کامل شدن دین است و روز عهد و پیمان گرفته شده است.

غافل مشو از عید غدیر و برکات

امروز خدا گشوده است باب نجات

جبریل و ملائک همه با امر خدا

سر داده ز گل دسته هستی صلوات

ص: ۱۹

۱- بحار الأنوار، ج ۹۴، ص ۱۱۶؛ مصباح المتعبد، ج ۲، ص ۷۵۵.

۶- روز بیان حقایق

قَالَ عَلِيُّ (عليه السلام): وَ يَوْمُ الْبَيَانِ عَنْ حَقَائِقِ الْإِيْمَانِ، وَ يَوْمُ دَحْرِ الشَّيْطَانِ، وَ يَوْمُ الْبُرْهَانِ، «هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكْذِبُونَ» (۱). (۲)

حضرت علی (علیه السلام) فرمودند: امروز روز بیان حقایق ایمان، و روز رانده شدن شیطان، و روز دلیل استوار و برهان است. «امروز، همان روز جدایی (حق از باطل) است که آن را تکذیب می کردید!»

چه علی که عالم شده مست فیضش

چه علی که احمد شده محو رویش

چه علی که غلمان شده گرد راهش

چه علی که حورا شده خاک کویش

۷- روز مصافحه و تبریک

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) قَالَ: وَإِذَا تَلَّاقْتُمْ فَتَصَافَحُوا بِالتَّسْلِيمِ وَ تَهَانُوا النَّعْمَةَ فِي هَذَا الْيَوْمِ. (۳)

ص: ۲۰

۱- _ سورة صافات، آیه ۲۱.

۲- _ بحار الأنوار، ج ۹۴، ص ۱۱۶؛ مصباح المتعجد و سلاح المتعبد، ج ۲، ص ۷۵۵.

۳- _ مصباح المتعجد و سلاح المتعبد، ج ۲، ص ۷۵۸؛ وسائل الشيعة، ج ۱۰، ص ۴۴۵، ح ۱۳۸۰۴.

حضرت امیر المؤمنین (علیه السلام) (در خطبه روز عید غدیر) فرمودند: امروز، هر وقت یکدیگر را ملاقات می کنید، با سلام و تهنیت، با هم مصافحه کنید، و این نعمت بزرگ را تبریک گوئید.

این عید سعید حیدر کزار است

شادی و شمع بعرش حق بسیار است

ذکر صلوات بر محمد امروز

خشنودی آل عترت و اطهار است

۷- روز کفالت

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): فَكَيْفَ بِمَنْ تَكْفَلُ عَيْدًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَأَنَا ضَمِينُهُ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى الْأَمَانَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ. (۱)

حضرت امیر المؤمنین علی (علیه السلام) فرمودند: چگونه خواهد بود حال کسی که عهده دار هزینه زندگی تعدادی از مردان و زنان مؤمن (در روز غدیر) باشد، در صورتی که من پیش خدا ضامنم که از کفر و تنگدستی در امان باشد.

ص: ۲۱

۱- _ إقبال الأعمال، ج ۱، ص ۴۶۳؛ بحار الأنوار، ج ۹۴، ص ۱۱۸، ح ۸؛ وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۴۴۵، ح ۱۳۸۰۴.

در فصل خطر امیر را گم نکنیم

آن وسعت بی نظیر را گم نکنیم

تنها ره جنت از علی می گذرد

ای همسفران! غدیر را گم نکنیم

غدیر در کلام حضرت زهرا (علیها السلام)

۸_ فراموشی عید غدیر

عَنْ مَحْمُودِ بْنِ لَبِيدٍ قَالَ: لَمَّا قُبِضَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) كَانَتْ فَاطِمَةُ تَأْتِي قُبُورَ الشُّهَدَاءِ وَ تَأْتِي قَبْرَ حَمْرَةَ وَ تَبْكِي هُنَاكَ، فَلَمَّا كَانَ فِي بَعْضِ الْأَيَّامِ أَتَيْتُ قَبْرَ حَمْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَوَجَدْتُهَا (عليها السلام) تَبْكِي هُنَاكَ، ... إِلَى أَنْ قَالَ: قُلْتُ: يَا سَيِّدَتِي! إِنِّي سَأَلْتُكَ عَنْ مَسْأَلَةٍ، تَلْجَأُ فِي صَيْدَرِي، قَالَتْ: سَلْ، قُلْتُ: هَلْ نَصَّ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) قَبْلَ وَفَاتِهِ عَلِيَّ (عليه السلام) بِالْإِمَامَةِ؟

قَالَتْ: وَاعْجَبَاهُ! أَلَيْسَ يَوْمَ غَدِيرِ حُمٍّ؟ قُلْتُ: قَدْ كَانَ ذَلِكَ، وَ لَكِنْ أَخْبَرَنِي بِمَا أَسِيرَ إِلَيْكَ، قَالَتْ: أَشْهَدُ اللَّهَ تَعَالَى لَقَدْ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: عَلِيٌّ خَيْرٌ مَنْ أُخْلِفَ فِيكُمْ، وَ هُوَ الْإِمَامُ وَ الْخَلِيفَةُ بَعْدِي. (۱)

از محمود بن لبید نقل است که گفت: هنگامی که رسول خدا (صلى الله عليه و آله) از دنیا رفتند، حضرت فاطمه (عليها السلام) پیوسته بر سر قبور شهدا می رفتند، و بر سر قبر

ص: ۲۲

۱- بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۳۵۳، ح ۲۲۴؛ كفايه الأثر في النص على الأئمة الإثني عشر، ص ۱۹۸.

حمزه گریه می کردند، پس روزی بر سر قبر حمزه؟ رض؟ رفتم که ایشان را آنجا، در حال گریستن یافتم، ... تا آنجا که گفت:

عرض کردم: ای بانوی من! من سؤالی در سینه دارم که مدتهاست آرام و قرار را از من گرفته است، حضرت فرمودند: پرس،

عرض کردم: آیا رسول خدا(صلی الله علیه و آله) قبل از اینکه از دنیا بروند، بر امامت علی(علیه السلام) تصریح نمودند؟

فرمودند: ای شگفتا! آیا روز غدیر خم را فراموش کرده اید؟! عرض کردم: بله، آن ماجرا اتفاق افتاد و صحیح است، ولی مرا از

آنچه که به طور سری و پنهانی به شما فرموده اند، آگاه سازید، حضرت فرمودند: خدای متعال را گواه می گیرم که خودم از

ایشان(رسول خدا(صلی الله علیه و آله)) شنیدم که می فرمودند: علی بهترین کسی است که در میان شما به جانشینی می

گذارم، او پس از من، امام و خلیفه است.

بی علی در جسم هستی روح نیست

کشتی شهر نبی را نوح نیست

بی علی اصل عبادت باطل است

بی علی هر کس بمیرد جاهل است

۹_ روز اتمام حجت

ص: ۲۳

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ (عَلَيْهَا السَّلَامُ): فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لِأَحَدٍ بَعْدَ غَدِيرِ خُمٍّ مِنْ حُجَّهِ وَ لَا عُذْرٍ. (۱)

حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) فرمودند: خداوند پس از غدیر خم، برای هیچ کس (در نپذیرفتن ولایت امیر المؤمنین (علیه السلام)) عذر و دلیلی باقی نگذاشته است.

شاید که کمی سوز به آهت بدهند

در دهر کمی حشمت و جاهت بدهند

اما دگر این امر محال است محال

بی حبّ علی بهشت راحت بدهند

غدیر در کلام امام مجتبی (علیه السلام)

۱۰_ دستور به تبلیغ غدیر

پس از شهادت امیر المؤمنین (علیه السلام)، روزی حضرت امام حسن مجتبی (علیه السلام) بر فراز منبر رفتند و فرمودند: وَقَدْ سَمِعُوا رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله) يَقُولُ: أَنْتَ مِنِّي

ص: ۲۴

۱- _ دلائل الإمامه، ص ۱۲۲.

بِمَنْزِلِهِ هَارُونَ مِنْمُوسَىٰ إِلَّا التُّبَّوَّةَ، وَقَدْ رَأَوْا رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) نَصَبَ أَبِي يَوْمَ غَدِيرِ خُمٍّ، وَ أَمْرُهُمْ أَنْ يُبَلِّغَ الشَّاهِدُ مِنْهُمْ الْغَائِبَ. (۱)

مسلمانان از رسول خدا (صلى الله عليه و آله) شنیده بودند که می فرمود: تو (ای علی) نسبت به من به منزله هارون نسبت به موسایی، مگر در نبوت، و دیده بودند که رسول خدا (صلى الله عليه و آله) در روز غدیر خُم پدرم را به جانشینی منصوب کردند، و به حاضران دستور دادند که این موضوع را به غایبان برسانند.

فرمود: برادرم علی محرم ماست

از عالم غیب مثل من آگاه است

قرآن چقدر مدح و ثنایش را گفت

او نقطه زیر باء بسم الله است

ص: ۲۵

۱- _ الأمالی (للطوسی)، ص ۵۶۰، المجلس ۲۰، ح ۹؛ بحار الأنوار، ج ۴۴، ص ۶۳، ح ۱۲.

۱۱_ دستور به تبلیغ غدیر

حضرت امام حسین (علیه السلام) یک سال قبل از مرگ معاویه، در موسم حج در منی، در جمع بیش از هفت صد نفر، که حدود دویست نفرشان از اصحاب پیامبر (صلی الله علیه و آله) بودند، در خطبه ای، به جنایات معاویه و فضائل پدرشان امیرمؤمنان علی (علیه السلام)، اشاره فرمودند، از جمله فرمودند: قَالَ: أَنْشُدُكُمْ اللَّهَ! أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) نَصَبَهُ يَوْمَ غَدِيرِ خُمٍّ، فَنَادَى لَهُ بِالْوَلَايَةِ، وَقَالَ: لِيُبَلِّغَ الشَّاهِدُ الْغَائِبَ، قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. (۱)

شما را به خدا قسم می دهم! آیا می دانید که رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در روز غدیر خم، پدرم را منصوب فرمودند، سپس برای اعلام ولایت او، ندا دادند و فرمودند: باید حاضرین به غایبین برسانند؟ همه گفتند: بله، به خدا قسم!

گوئیا وحی رسیده نبی الله، بگو

همه را جمع کن و در وسط راه بگو

برو بر منبر و با یک دل آگاه بگو

«أَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا وَلِيُّ اللَّهِ» بگو

ص: ۲۶

۱- بحار الأنوار، ج ۳۳، ص ۱۸۳؛ کتاب سلیم بن قیس الهمدانی، ج ۲، ص ۷۹۱.

۱۲_ امام بعد از پیامبر(صلی الله علیه و آله)

عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ قَالَ: قُلْتُ لِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عليهما السلام): مَا مَعْنَى قَوْلِ النَّبِيِّ (صلى الله عليه و آله): «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ»؟ قَالَ: أَخْبَرَهُمْ أَنَّهُ الْإِمَامُ بَعْدَهُ. (۱)

از ابو اسحاق نقل است که گفت: به حضرت امام سجّاد(علیه السلام) عرض کردم: معنی فرمایش پیامبر(صلی الله علیه و آله) که فرموده اند: «هر کس من مولای او هستم پس علی مولای اوست»، چیست؟ حضرت فرمودند: یعنی رسول خدا(صلی الله علیه و آله) به آن ها خبر دادند که بعد از ایشان او (علی(علیه السلام)) امام است.

امروز که دین مصطفی شد تکمیل

با آیه اَکْمَلْتُ لَكُمْ دَر تَنْزِيلِ

بر ختم رسالت و ولایت صلوات

رفتن به بهشت جاودان شد تسهیل

ص: ۲۷

۱- _ الأُمَالِي (للصَدُوقِ)، ص ۱۲۳، المَجْلِس ۲۶، ح ۲؛ بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۲۲۳، ح ۹۶.

۱۳_ مهمترین پایه اسلام

عَنْ فَضَائِلٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: الصَّلَاةِ، وَالزَّكَاةِ، وَالصَّوْمِ، وَالْحَجِّ، وَالْوَلَايَةِ، وَ لَمْ يُنَادَ بِشَيْءٍ مَّا تُودَى بِالْوَلَايَةِ يَوْمَ الْغَدِيرِ. (۱)

از فضیل نقل است که گفت: حضرت امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند: اسلام بر پنج پایه استوار شده است: نماز، و زکات، و روزه، و حج، و ولایت، و برای چیزی فریاد زده نشد، آنچنان که در روز غدیر برای ولایت فریاد زده شد.

عید غدیر عید خداوند اکبر است

این عید از تمامی اعیاد، برتر است

عید تمام نعمت و عید کمال دین

یا عید حاصل زحمات پیمبر است

۱۴_ روز ناله شیطان

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عليهما السلام)، عَنْ أَبِيهِ (عليه السلام): إِنَّ إِبْلِيسَ عَدُوَّ اللَّهِ رَنَّ أَرْبَعَ رَنَاتٍ: يَوْمَ لُغْنٍ، وَ يَوْمَ أُهْبِطَ إِلَى الْأَرْضِ، وَ يَوْمَ بُعِثَ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله)، وَ يَوْمَ الْغَدِيرِ. (۲)

ص: ۲۸

۱- بحار الأنوار، ج ۶۵، ص ۳۳۲، ح ۸؛ الكافي، ج ۲، ص ۲۱، ح ۸.

۲- بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۱۲۱، ح ۱۳؛ قرب الإسناد، ص ۹، ح ۳۰.

از حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) روایت است از پدرشان حضرت امام محمد باقر (علیه السلام) که فرمودند: همانا شیطان دشمن خدا، چهار بار ناله کرد: روزی که مورد لعن خدا واقع شد، و روزی که به زمین هبوط کرد، و روزی که پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) مبعوث شدند، و روز عید غدیر.

اوصاف علی به هر زبان باید گفت

این ذکر به پیدا و نهان باید گفت

در جشن ولیعهدی مسعود علی

تبریک به صاحب الزمان باید گفت

۱۵_ معنی من کنت مولاهُ فعلی مولاهُ

عَنْ أَبَانَ بْنِ تَغْلِبٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ (عليهما السلام)، عَنْ قَوْلِ النَّبِيِّ (صلى الله عليه و آله): «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ»؟ فَقَالَ: يَا أَبَا سَعِيدٍ! تَسْأَلُ عَنْ مِثْلِ هَذَا؟ عَلَّمَهُمْ أَنَّهُ يَقُومُ فِيهِمْ مَقَامَهُ. (۱)

از ابان بن تغلب نقل است که گفت: از حضرت ابا جعفر، امام محمد باقر (علیه السلام) در باره فرمایش پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله): «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ»، پرسیدم، حضرت فرمودند: آیا چنین مطلبی سؤال می‌پرسی؟ معنایش این است که آن حضرت، به مردم فهماند که در میان آن‌ها، فقط علی (علیه السلام) جانشین او خواهد بود.

ص: ۲۹

امروز که روز بیعت و امداد است

از پنجه غم دل همه آزاد است

در منزلت و فضیلت عید غدیر

فرمود نبی که افضل اعیاد است

۱۶_ دعاهاى پیامبر(صلی الله علیه و آله) در غدیر عن حنان بن سَ دیر، عن أبیه، عن أبی جعفر(علیه السلام) قال: لَمَّا نَزَلَ جَبْرَائِيلُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ(صلی الله علیه و آله) فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ بِإِعْلَانِ أَمْرِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ(علیه السلام): «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ» إِلَى آخِرِ آيَاتِهِ، قَالَ: ...

فَقَالَ النَّبِيُّ(صلی الله علیه و آله): مَنْ أَوْلَى بِكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ؟ قَالَ: فَجَهَرُوا، فَقَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ، ثُمَّ قَالَ لَهُمُ الثَّانِيَةَ، فَقَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ، ثُمَّ قَالَ لَهُمُ الثَّلَاثَةَ، فَقَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ، فَأَخَذَ بِيَدِ عَلِيِّ(علیه السلام)، فَقَالَ: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ، اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ، وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ، وَانصُرْ مَنْ نَصَرَهُ، وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ، فَإِنَّهُ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ، وَهُوَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى، إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ مِنْ بَعْدِي. (۱)

از حنان بن سدیر نقل است که پدرش گفت: حضرت امام محمد باقر(علیه السلام) فرمودند: هنگامی که جبرئیل در حجّه الوداع برای اعلان امر ولایت علی بن ابی طالب(علیه السلام)، آیه: «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ»، تا آخرش را بر رسول خدا(صلی الله علیه و آله) نازل کرد، پس فرمودند: چه کسی به شما از

ص: ۳۰

۱- بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۱۳۹، ح ۳۲؛ تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۳۳۲، ح ۱۵۳.

خودتان سزاوارتر است؟ مردم با صدای بلند گفتند: خدا و رسولش، پس بار دوّم پرسیدند، و مردم گفتند: خدا و رسولش، سپس برای بار سوّم پرسیدند، و مردم گفتند: خدا و رسولش، آنگاه دست علی (علیه السلام) را گرفتند و فرمودند: هر کس من مولای اویم، علی مولای اوست، خدایا! دوستدار او را دوست بدار، و با دشمنش دشمن باش، و یاری دهنده اش را یاری نما، هر که او را خوار کند را خوار نما، زیرا او از من است و من از اویم، او برای من به منزله هارون برای موسی است، مگر اینکه دیگر پیامبری پس از من نمی باشد.

از امر خدا ولایت احیا گردید

ملعون بود آنکه می نماید تردید

فرمود نبی بر همه مولاست علی

تا کور شود هر آنکه نتواند دید

ص: ۳۱

۱۷- روز سرور و شادی

قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): إِنَّهُ يَوْمٌ عِيدٌ وَفَرَحٌ وَسُرُورٌ وَ يَوْمٌ صَوْمٌ شُكْرًا لِلَّهِ تَعَالَى. (۱)

حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) فرمودند: همانا عید غدیر، روز عید و خوشی و شادی است و روز روزه داری برای تشکر از خدای متعال است.

جمال حق چه زیبا منجلی شد

دمی که مرتضی نامش علی شد

محمد در حرا پیغمبری یافت

علی هم در غدیر خُم ولی شد

۱۸- روز تبری از ستمگر

رَوَى الْحَسَنُ بْنُ رَاشِدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! لِلْمُسْلِمِينَ عِيدٌ غَيْرُ الْعِيدَيْنِ؟ قَالَ: نَعَمْ، يَا حَسَنُ! أَعْظَمُهَا وَ أَشْرَفُهَا، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: وَ أَيُّ يَوْمٍ هُوَ؟ قَالَ: يَوْمٌ نُسِبَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِيهِ عِلْمًا لِلنَّاسِ، قُلْتُ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! وَ مَا يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَصِيحَ فِيهِ؟ قَالَ: تَصَوْمُهُ، يَا حَسَنُ! وَ تُكثِرُ الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ فِيهِ، وَ تَتَبَرَّأُ إِلَى اللَّهِ مِمَّنْ ظَلَمَهُمْ، فَإِنَّ الْأَنْبِيَاءَ كَانَتْ تَأْمُرُ

ص: ۳۲

۱- _ مصباح المتعبد، ج ۲، ص ۷۳۷؛ وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۴۴۴، ح ۱۳۸۰۳.

الأَوْصِيَاءِ بِالْيَوْمِ الَّذِي كَانَ يُقَامُ فِيهِ الْوَصِيُّ أَنْ يُتَّخَذَ عِيدًا، قَالَ: قُلْتُ: فَمَا لِمَنْ صَامَهُ؟ قَالَ: صِيَامُ سِتِّينَ شَهْرًا. (۱)

از حسن بن راشد نقل است که گفت: به حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) عرض کردم: فدایتان شوم! آیا برای مسلمانان غیر از آن دو عید (فطر و قربان)، عید دیگری هم هست؟ فرمودند: بله، ای حسن! بزرگترین و شریف ترین عید، عرض کردم: و آن، چه روزی است؟ فرمودند: روزی که امیرالمؤمنین (علیه السلام) برای هدایت مردم منصوب شدند، عرض کردم: فدایتان شوم! در آن روز چه کاری سزاوار است، انجام دهیم؟ حضرت فرمودند: آن روز را روزه بگیر، ای حسن! و زیاد بر محمّد و آل او درود بفرست و از کسانی که به آنان ظلم و ستم کردند، در پیشگاه خدا براثت بجوی، پس همانا پیامبران به جانشینان خود دستور می دادند که روزی را که جانشین انتخاب می شود، عید بگیرند، عرض کردم: پاداش کسی که آن روز را روزه بگیرد، چیست؟ حضرت فرمودند: پاداش او، ثواب شصت ماه روزه است.

عشق تو شد چون به دلم منجلی

بر همه گفتم نه و بر تو بلی

چون نفسی می کشم از سینه ام

هر نفسم نام تو گوید علی

ص: ۳۳

۱- بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۱۷۱، ح ۵۳؛ الکافی، ج ۴، ص ۱۴۸؛ مصباح المتعبد و سلاح المتعبد، ج ۲، ص ۷۳۶.

۱۹- روز گشایش و درود

قَالَ الصَّادِقُ (عليه السلام): وَالْعَمَلُ فِيهِ يَعْدِلُ الْعَمَلُ فِي ثَمَانِينَ شَهْرًا، وَ يَتَّبِعِي أَنْ يُكْثَرَ فِيهِ ذِكْرُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ الصَّلَاةُ عَلَى النَّبِيِّ (صلى الله عليه و آله)، وَ يُوسَّعَ الرَّجُلُ عَلَى عِيَالِهِ. (۱)

حضرت امام جعفر صادق (عليه السلام) فرمودند: ارزش عمل نیک در آن روز (عید غدیر) با عمل هشتاد ماه برابر است، و شایسته است که در آن روز، ذکر خدای (عزوجل) و درود بر پیامبر (صلى الله عليه و آله) بسیار گفته شود، و مرد، بر خانواده خویش توسعه بخشد.

خبر آمد که آقای غدیرش کردند

و به فرمان خداوند وزیرش کردند

به ید احمد مختار امیرش کردند

و مرا تا ابدالذهر اسیرش کردند

۲۰- روز نیکی و صلۀ رحم

قَالَ الصَّادِقُ (عليه السلام): يَتَّبِعِي لَكُمْ أَنْ تَتَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِالْبِرِّ وَ الصَّوْمِ وَ الصَّلَاةِ وَ صِلَةِ الرَّحِمِ وَ صِلَةِ الْإِخْوَانِ، فَإِنَّ الْأَنْبِيَاءَ (عليهم السلام) كَانُوا إِذَا أَقَامُوا أَوْصِيَاءَهُمْ فَعَلُوا ذَلِكَ وَ أَمَرُوا بِهِ. (۲)

ص: ۳۴

۱- بحار الأنوار، ج ۹۴، ص ۱۱۲، ح ۷؛ بشاره المصطفى لشيعة المرتضى، ج ۲، ص ۲۴۱؛ وسائل الشيعة، ج ۱۰، ص ۴۴۲، ح ۱۳۷۹۹.

۲- مصباح المتعبد و سلاح المتعبد، ج ۲، ص ۷۳۶؛ وسائل الشيعة، ج ۱۰، ص ۴۴۴، ح ۱۳۸۰۲.

حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) فرمودند: شایسته است در این روز با نیکی کردن به دیگران و روزه و نماز و صلۀ رحم و دیدار برادران ایمانی، به خدا نزدیک شوید، زیرا پیامبران هنگامی که جانشین خود را نصب می کردند، چنین می کردند و به انجام این اعمال، دستور می دادند.

ذکر صلوات عرشیان می آمد

تا رفت به سوی آسمان دست علی

از عرش بلند و یک صدا می گفتند:

الْحَقُّ كَمَا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ أَسْتَعِينُكَ

۲۱_ روزه عید غدیر

قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): صِيَامُ يَوْمِ غَدِيرِ خُمٍّ يَعْدِلُ صِيَامَ عُمُرِ الدُّنْيَا، لَوْ عَاشَ إِنْسَانٌ ثُمَّ صَامَ مَا عَمَرَتِ الدُّنْيَا، لَكَانَ لَهُ ثَوَابُ ذَلِكَ، وَ صِيَامُهُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي كُلِّ عَامٍ، مِائَةَ حَجَّةٍ وَ مِائَةَ عُمْرَةٍ مَبْرُورَاتٍ مُتَقَبَّلَاتٍ. (۱)

حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) فرمودند: روزه عید غدیر خم با روزه تمام عمر دنیا، برابر است، یعنی اگر انسانی همیشه زنده باشد و همه عمر را روزه

ص: ۳۵

۱- _ إقبال الأعمال، ج ۱، ص ۴۷۶؛ بحار الأنوار، ج ۹۵، ص ۳۲۱، ح ۶؛ تهذيب الأحكام (تحقيق خرسان)، ج ۳، ص ۱۴۳، ح ۳۱۷؛ جامع الأخبار (للشعیری)، ص ۸۱.

بگیرد، ثواب او به اندازه ثواب روزه عید غدیر می باشد، و ثواب روزه آن، در هر سال، نزد خدای (عزوجل)، برابر با صد حج و صد عمره مبرور و مقبول است.

علی زیبایی هر سرنوشت است

اگر الگو شود عالم بهشت است

علی زیباترین نام جهان است

علی ذکر لب صاحب زمان است

۲۲_ ده هزار شاهد

عَنْ عُمَرَ بْنِ يَزِيدَ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَظِيمٍ اللَّهُ (عليه السلام)، ائْتَدَاءَ مِنْهُ: الْعَجَبُ! يَا أَبَا حَفْصٍ! لِمَا لَقِيَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ، إِنَّهُ كَانَ لَهُ عَشْرَةُ آلَافٍ شَاهِدٍ لَمْ يَقْدِرْ عَلَيَّ أَخْذِ حَقِّهِ، وَ الرَّجُلُ يَأْخُذُ حَقَّهُ بِشَاهِدَيْنِ. (۱)

از عمر بن یزید نقل است که گفت: حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) بدون مقدمه فرمودند: ای ابا حفص! شگفتا از آنچه علی بن ابی طالب (علیه السلام) با آن مواجه شد! او، ده هزار شاهد و گواه (در روز غدیر) داشت، اما نتوانست حقش را بگیرد، در حالی که هر مردی با دو شاهد، حقش را می گیرد.

غدیر گوشه ای از حوزه نظام علیست

غدیر سکه سرخ خدایه نام علیست

غدیر بال و پر شیعه در عروج به حق

غدیر جلوه ای از نور مستدام علیست

ص: ۳۶

۱- بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۱۴۰، ح ۳۳؛ تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۳۳۲، ح ۱۵۴.

۲۳- روز نیکوکاری

قَالَ الصَّادِقُ (عليه السلام): وَ لَدَرَهُمْ فِيهِ بِالْفِ دِرْهَمٍ لِإِخْوَانِكَ الْعَارِفِينَ، فَأَفْضَلُ عَلَيَّ إِخْوَانِكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَ سَيَّرَ فِيهِ كُلَّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ. (۱)

حضرت امام جعفر صادق (عليه السلام) فرمودند: و اگر در روز عید غدیر، یک درهم به برادران با ایمان و معرفت خود هدیه بدهی، برابر هزار درهم است، بنا بر این در این روز به برادرانت بخشش کن و هر مرد و زن مؤمن را شاد گردان.

علی در عرش اعلی بی نظیر است

علی بر آدم و عالم امیر است

به عشق نام مولا یم نوشتم

چه عیدی بهتر از عید غدیر است

۲۴- روز سپاس و شادی

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: ... هُوَ يَوْمٌ عِبَادَةٍ وَ صِيَامَةٍ وَ شُكْرِ اللَّهِ وَ حَمْدٍ لَهُ وَ سُرُورٍ لِمَا مَنَّ اللَّهُ بِهِ عَلَيْكُمْ مِنْ وَلَائِنَا وَ إِنِّي أَحِبُّ لَكُمْ أَنْ تَصُومُوهُ. (۲)

ص: ۳۷

۱- إقبال الأعمال، ج ۱، ص ۴۶۸؛ مصباح المتعبد، ج ۲، ص ۷۳۷.

۲- تفسیر فرات الکوفی، ص ۱۱۸، ح ۱۲۳؛ بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۱۷۰، ح ۴۶؛ وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۴۴۶، ح ۱۳۸۰۶.

حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) فرمودند: عید غدیر، روز عبادت و نماز و سیاس و ستایش خداست، و روز سرور و شادی است به خاطر ولایت ما خاندان، که خدا بر شما منت گذاشت، و من دوست دارم که شما آن روز را روزه بگیرید.

غدیر بود که اسلام از او کمال گرفت

غدیر بود که از کافران مجال گرفت

غدیر بود که شیعه به دوستی علی

جلال در کنف ذات ذوالجلال گرفت

۲۵- روز قبولی اعمال

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): فَصَامَ ذَلِكَ الْيَوْمَ، وَ إِنَّهُ لَيَوْمُ الْكَمَالِ، وَ يَوْمٌ مَرَّغَمَهُ الشَّيْطَانُ، وَ يَوْمٌ تُقْبَلُ أَعْمَالُ الشُّعْبَةِ وَ مُحِبِّي آلِ مُحَمَّدٍ (عليهم السلام). (۱)

حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) فرمودند: غدیر روز کمال است، و روز به خاک مالیده شدن بینی شیطان، و روز قبولی اعمال شیعیان و محبان آل محمد (علیهم السلام)، می باشد.

غدیر بر دل اهل نفاق، تیر خداست

غدیر بال بلند عروج اهل ولاست

غدیر نقطه یأس منافقین تا حشر

غدیر جشن امید زُراره زهراست

ص: ۳۸

۲۶_ روز اطعام دادن

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): فَصَامَ شُكْرًا لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى ذَلِكَ الْيَوْمَ، وَ إِنَّهُ لَيَوْمٌ صِيَامٌ وَقِيَامٌ وَإِطْعَامٌ، وَصَلِّهِ الْإِخْوَانَ، وَفِيهِ مَرَضَاتُ الرَّحْمَنِ وَ مَرَعَمَةُ الشَّيْطَانِ. (۱)

حضرت امام جعفر صادق (عليه السلام) فرمودند: پس پیامبر (صلی الله علیه و آله) برای شکر و سپاس از خدای متعال، آن روز را روزه گرفتند، که همانا آن، روزِ روزه داری و عبادت و طعام دادن و به دیدار برادران دینی رفتن است، و آن روز، روز کسب خشنودی خدای مهربان، و روز به خاک مالیدن بینی شیطان می باشد.

سلام خلق و خداوندگار حیّ قدیر

به سرزمین غدیر و به روز عید غدیر

غدیر روز سرود علی ولی الله

سرودمشترک خلق و ذات حیّ قدیر

۲۷_ عید درخشان

عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ الصَّادِقُ (عليه السلام): إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ زُفَّتْ أَرْبَعَةُ أَيَّامٍ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ كَمَا تُزْفُّ الْعُرُوسُ إِلَى خَدْرِهَا، يَوْمًا لِفِطْرٍ وَ يَوْمًا لِأَضْحَى وَ يَوْمًا لِجُمُعَةٍ وَ

ص: ۳۹

۱- _ إقبال الأعمال، ج ۱، ص ۴۶۶؛ بحار الأنوار، ج ۹۵، ص ۳۲۳؛ وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۴۴۶، ح ۱۳۸۰۵.

يَوْمَ غَدِيرِ خُمٍّ، وَإِنَّ يَوْمَ غَدِيرِ خُمٍّ بَيْنَ الْفِطْرِ وَالْأَضْحَى وَالْجُمُعَةِ كَالْقَمَرِ بَيْنَ الْكَوَاكِبِ. (۱)

از مفصل بن عمر نقل است که گفت: حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) فرمودند: وقتی که روز قیامت فرا رسد، چهار روز، همانطور که عروس به حجله می رود، به سوی خدای (عزوجل) می روند، و آن روزها عید فطر، عید قربان، روز جمعه و عید غدیر خُم می باشند، و همانا روز عید غدیر خُم در میان عید فطر و قربان و جمعه، مثل ماه در میان ستارگان، می درخشد.

بر عید غدیر عید اکبر صلوات

بر چهره نورانی حیدر صلوات

بر فاطمه این عید هزاران تبریک

بر یک یک اهل بیت کوثر صلوات

۲۸- عید پُر برکت

عَنِ الصَّادِقِ (عليه السلام): وَاللَّهِ! لَوْ عَرَفَ النَّاسُ فَضْلَ هَذَا الْيَوْمِ بِحَقِيقَتِهِ، لَصَافَحَتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ فِي كُلِّ يَوْمٍ عَشْرَ مَرَّاتٍ، وَ لَوْ لَا أَنِّي أَكْرَهُ التَّطْوِيلَ لَذَكَرْتُ فَضْلَ هَذَا الْيَوْمِ وَمَا أُعْطِيَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِمَنْ عَرَفَهُ مَا لَا يُحْصَى بِعَدَدٍ. (۲)

ص: ۴۰

۱- إقبال الأعمال، ج ۱، ص ۴۶۶؛ بحار الأنوار، ج ۹۵، ص ۳۲۳.

۲- إقبال الأعمال، ج ۱، ص ۴۶۸؛ بحار الأنوار، ج ۹۴، ص ۱۱۹، ح ۹؛ مصباح المتهجد و سلاح المتعبد، ج ۲، ص ۷۳۷.

از امام جعفر صادق (علیه السلام) روایت است که فرمودند: به خدا سوگند! اگر مردم حقیقتاً فضیلت و برتری این روز «روز غدیر» را درک می کردند، فرشتگان روزی ده مرتبه با آنان مصافحه می کردند، و اگر من از طولانی شدن سخن بیزار نبودم، از فضیلت این روز می گفتم، و از بخششهای خدای (عزوجل) به کسی که آن روز را شناخته، که قابل شمارش نیست.

شاد باش ای دل که پیر ما علیست

در دو عالم دست گیر ما علیست

جام عشق از حوض کوثر خورده ایم

ساقی و خُتم و غدیر ما علیست

۲۹_ روز تجدید بیعت

عَنْ أَبِي هَارُونَ عَمَّارِ بْنِ حَرِيْزِ الْعَبْدِيِّ، قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) فِي يَوْمِ الثَّامِنِ عَشَرَ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ، فَوَجَدْتُهُ صَائِمًا، فَقَالَ لِي: هَذَا يَوْمٌ عَظِيمٌ، عَظَّمَ اللَّهُ حُرْمَتَهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ، وَ أَكْمَلَ لَهُمْ فِيهِ الدِّينَ، وَ تَمَّمَ عَلَيْهِمُ النُّعْمَةَ، وَ جَدَّدَ لَهُمْ مَا أَخَذَ عَلَيْهِمْ مِنَ الْعَهْدِ وَ الْمِيثَاقِ. (۱)

از ابو هارون، عمار بن حریرز عبیدی نقل است که گفت: در روز هجدهم ماه ذی حجه خدمت امام صادق (علیه السلام) رسیدم و آن حضرت را روزه یافته، پس حضرت به من فرمودند: امروز، روز بزرگی است، خداوند حرمت آن را بر

ص: ۴۱

مؤمنان بزرگ داشته و دین را برای آنان کامل ساخته، و نعمت را بر آنان به اتمام رسانده، و عهد و پیمانی که از آنان گرفته بود را تجدید نموده است.

بی علی در جسم هستی روح نیست

کشتی شهر نبی را نوح نیست

بی علی اصل عبادت باطل است

بی علی هر کس بمیرد جاهل است

۳۰_ عید ولایت

عَنْ الْقَاسِمِ، عَنْ جَدِّهِ، قَالَ: قِيلَ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): لِلْمُؤْمِنِينَ مِنَ الْأَعْيَادِ غَيْرِ الْعِيدَيْنِ وَالْجُمُعَةِ؟ قَالَ: فَقَالَ: نَعَمْ، لَهُمْ مَا هُوَ أَكْبَرُ مِنْ هَذَا، يَوْمَ أُقِيمَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام)، فَعَقَدَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) الْوَلَايَةَ فِي أَعْنَاقِ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ بِغَدِيرِ خُمٍّ. (۱)

از قاسم بن یحیی از جدش حسن بن راشد نقل است که گفت: به حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) عرض شد: آیا مؤمنان غیر از عید فطر و قربان و جمعه، عید دیگری دارند؟ حضرت فرمودند: بله، آنان عیدی دارند که بزرگتر از این است، و آن روزی است که امیرالمؤمنین (علیه السلام) منصوب شدند، پس رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در غدیر خم، ولایت آن حضرت را بر گردن زنان و مردان، قرار داد.

ص: ۴۲

۱- بحار الأنوار، ج ۹۴، ص ۱۱۲، ح ۷؛ بشاره المصطفی لشيعه المرتضى، ج ۲، ص ۲۴۱؛ ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۷۴.

برخیز و به گلشن ولایت رو کن

با آل علی و آل احمد خو کن

در روز غدیر خُم وجود خود را

با عطر گل محمدی خوشبو کن

۳۱_ عید بزرگ خدا

عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الْعَبْدِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقَ (عليه السلام) يَقُولُ: إِلَى أَنْ قَالَ: وَهُوَ عِيدُ اللَّهِ الْأَكْبَرُ، وَ مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا وَتَعَيَّدَ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَ عَرَفَ حُرْمَتَهُ، وَ اسْمُهُ فِي السَّمَاءِ يَوْمَ الْعَهْدِ الْمَعْهُودِ، وَ فِي الْأَرْضِ يَوْمَ الْمِيثَاقِ الْمَأْخُودِ وَ الْجَمْعِ الْمَشْهُودِ. (۱)

از علی بن حسین عبیدی نقل است که گفت: از حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) شنیدم که می فرمودند: تا آنجا که فرمودند: و آن روز، عید بزرگ خداست، و خدا پیامبری را مبعوث نکرده، مگر اینکه این روز را عید گرفته، و عظمت آن را شناخته، و نام این روز در آسمان، روز عهد و پیمان و در زمین، روز پیمان محکم و حضور همگانی است.

چون عید غدیر اشرف اعیاد است

ذکر صلوات بهترین اوراد است

شادند اگر جمله محبان چه عجب

زیرا که دل آل محمد شاد است

ص: ۴۳

۱- _ إقبال الأعمال، ج ۱، ص ۴۷۶؛ بحار الأنوار، ج ۹۵، ص ۳۰۲، ح ۲؛ وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۸۹، ح ۱۰۱۵۴.

عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عليهما السلام)، عَنْ أَبِيهِ (عليه السلام)، عَنْ آبَائِهِ (عليهم السلام)، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله): يَوْمَ غَدِيرِ خُمٍّ أَفْضَلُ أَعْيَادِ أُمَّتِي، وَهُوَ الْيَوْمُ الَّذِي أَمَرَنِي اللَّهُ تَعَالَى ذِكْرُهُ فِيهِ بِنِصْبِ أَخِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عليه السلام) عَلِمًا لِأُمَّتِي، يَهْتَدُونَ بِهِ مِنْ بَعْدِي، وَهُوَ الْيَوْمُ الَّذِي أَكْمَلَ اللَّهُ فِيهِ الدِّينَ وَآتَمَّ عَلَيَّ أُمَّتِي فِيهِ النُّعْمَةَ وَرَضِيَ لَهُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا. (۱)

از حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) از پدرشان (علیه السلام) از آباء گرامی شان (علیهم السلام) روایت است که فرمودند: رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمودند: روز غدیر خم برترین عیدهای امت من است، و آن روزی است که خدای متعال به من دستور داد که برادرم علی بن ابی طالب (علیه السلام) را همچون نشانه ای برای امتم نصب کنم، تا پس از من به وسیله او هدایت شوند، و آن روزی است که خداوند دین را در آن کامل نمود و بر امتم نعمت را تمام کرد و اسلام را به عنوان دین برای آنان پسندید.

از امر خدا و احمد پاک سرشت

بر سر در باغ خلد جبریل نوشت

بر خصم علی ورود اکیداً ممنوع

از بهر محبّ اوست آزاد بهشت

ص: ۴۴

۱- _ الأمالی (للصدوق)، ص ۱۲۵، المجلس ۲۶، ح ۸؛ بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۱۰۹، ح ۲ و ج ۹۴، ص ۱۱۰، ح ۲؛ بشاره المصطفی لشیعہ المرتضی، ج ۲، ص ۲۳.

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): هَلْ لِلْمُسْلِمِينَ عِيدٌ غَيْرَ يَوْمِ الْجُمُعَةِ وَالْأَضْحَى وَالْفِطْرِ؟ قَالَ: نَعَمْ، أَكْبَرُهَا حُزْمَةٌ، قُلْتُ: وَ أَىُّ عِيدٍ هِيَ؟ جَعَلْتُ فِتْدَاكَ! قَالَ: الْيَوْمَ الَّذِي نَصَبَ فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام)، وَقَالَ: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلَيْتُ مَوْلَاهُ، قُلْتُ: وَ أَىُّ يَوْمٍ هُوَ؟ قَالَ: وَ مَا تَصْنَعُ بِالْيَوْمِ إِنَّ السَّنَةَ تَدْوُرُ وَ لَكِنَّهُ يَوْمٌ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ، فَقُلْتُ: وَ مَا يَتَّبَعِي لَنَا أَنْ نَفْعَلَ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ؟ قَالَ: تَذْكُرُونَ اللَّهَ عَزَّ ذِكْرُهُ فِيهِ بِالصَّيَامِ وَالْعِبَادَةِ وَ الذِّكْرِ لِمُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ (عليهم السلام)، فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) أَوْصَى أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) أَنْ يَتَّخِذَ ذَلِكَ الْيَوْمَ عِيدًا، وَ كَذَلِكَ كَانَتْ الْأَنْبِيَاءُ (عليهم السلام) تَفْعَلُ كَانُوا يُؤْصُونَ أَوْصِيَاءَهُمْ بِذَلِكَ، فَيَتَّخِذُونَهُ عِيدًا. (۱)

از عبد الرحمن بن سالم از قول پدرش نقل است که گفت: از حضرت امام جعفر صادق (عليه السلام) پرسیدم: آیا برای مسلمانان، عیدی غیر از جمعه و قربان و فطر هست؟ حضرت فرمودند: آری، و احترامش از آنها بیشتر است، عرض کردم: فدایتان شوم! آن عید، کدام است؟ فرمودند: روزی که رسول خدا (صلى الله عليه وآله) امیر المؤمنین (عليه السلام) را به خلافت منصوب کردند و فرمودند: هر که من مولای اویم، پس علی مولای اوست.

ص: ۴۵

عرض کردم: و آن، چه روزی بود؟ فرمودند: روزش را برای چه می خواهی؟ چرا که سال، می گردد، امّا آن، هجدهم ذی حجّه می باشد.

عرض کردم: و برای ما در آن روز، چه کاری سزاوار است که انجام دهیم؟ حضرت فرمودند: در آن روز، خداوند (عزوجل) را یاد کنید با روزه گرفتن و عبادت و یاد کردن از محمّد و آل محمّد (علیهم السلام)، همانا رسول خدا (صلی الله علیه و آله) به امیر المؤمنین (علیه السلام) سفارش کردند که آن روز را عید بگیرند، و همچنین پیامبران (علیهم السلام) هم به اوصیای خود، سفارش می کردند که این روز را عید بگیرند، پس آنان هم این روز را عید می گرفتند.

در مکتب دین به تخته استاد نوشت

از بعد علی محمّد نیک سرشت

بی حبّ علی به کس میسر نشود

نوشیدن آب کوثر و بوی بهشت

ص: ۴۶

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضْلِ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ (عليه السلام)، قَالَ: وَلَايَةُ عَلِيٍّ (عليه السلام)، مَكْتُوبَةٌ فِي جَمِيعِ صُحُفِ الْأَنْبِيَاءِ، وَ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ رَسُولًا إِلَّا بِبُيُوتِهِ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) وَ وَصِيَّهِ عَلِيٍّ (عليه السلام). (۱)

از محمد بن فضیل نقل است که گفت: حضرت ابا الحسن، امام کاظم (علیه السلام) فرمودند: ولایت علی (علیه السلام) در همه کتب پیامبران نوشته شده است، و خداوند هرگز رسولی را جز با نبوت محمد (صلى الله عليه وآله) و وصایت و امامت علی (علیه السلام) مبعوث نمی کند.

امروز روز رونق دین پیمبر است

امروز روز جلوه آیین داور است

امروز باده ای ز مبارک خم غدیر

در جام خلق از کف ساقی کوثر است

ص: ۴۷

۱- بحار الأنوار، ج ۲۶، ص ۲۸۰، ح ۲۴؛ مناقب آل أبي طالب؟ عهم؟ (لابن شهر آشوب)، ج ۲، ص ۲۵۳.

عَنِ الرَّضَا (عَلَيْهِ السَّلَام) قَالَ: وَهُوَ يَوْمُ التَّبَسُّمِ فِي وُجُوهِ النَّاسِ مِنْ أَهْلِ الْإِيمَانِ، فَمَنْ تَبَسَّمَ فِي وَجْهِ أَخِيهِ يَوْمَ الْغَدِيرِ، نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِالرَّحْمَةِ، وَقَضَى لَهُ أَلْفَ حَاجَةٍ، وَبَنَى لَهُ قَصْرًا فِي الْجَنَّةِ مِنْ دُرِّهِ بَيْضَاءَ وَنَضَّرَ وَجْهَهُ. (۱)

حضرت امام رضا (علیه السلام) فرمودند: عید غدیر، روز لبخند زدن در چهره مؤمنان است، پس کسی که در روز غدیر در چهره برادرش لبخند بزند، خداوند به او در روز قیامت، با رحمتش نگاه می کند، و هزار حاجتش را برآورده می سازد، و قصری از درّ سفید، در بهشت برایش بنا می کند و چهره او را شاد گرداند.

در حرماها هی نشستم پای ایوان طلا

باز ایوان نجف والله چیزی دیگر است

رهبر سنی بماند کیست، شیعه رهبرش

حیدر است و حیدر است و حیدر است

ص: ۴۸

۳۶_ عید آسمانی

قَالَ الرَّضَا (عليه السلام): حَدَّثَنِي أَبِي (عليه السلام)، عَنْ أَبِيهِ (عليه السلام)، قَالَ: إِنَّ يَوْمَ الْغَدِيرِ فِي السَّمَاءِ أَشْهَرُ مِنْهُ فِي الْأَرْضِ. (۱)

حضرت امام رضا (عليه السلام) فرمودند: پدرم برای من نقل فرمودند که پدرشان امام صادق (عليه السلام) فرمودند: همانا روز غدیر در آسمان مشهورتر از زمین است.

سرشار سرور و شادی بسیاریم

سرمست ولای حیدر کزاریم

صد شکر که با ذکر شریف صلوات

بر جبل ولایتش تمسک داریم

۳۷_ روز تبریک و تهنیت

عَنْ الرَّضَا (عليه السلام) قَالَ: وَ هُوَ يَوْمُ التَّهْنِيتِ، يُهْنَى بَعْضُكُمْ بَعْضًا، فَإِذَا لَقِيَ الْمُؤْمِنُ أَخَاهُ يَقُولُ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَئِمَّةِ (عليهم السلام). (۲)

حضرت امام رضا (عليه السلام) فرمودند: عید غدیر، روز تبریک و تهنیت گفتن است، هر کسی به دیگری تبریک بگوید، پس هرگاه مؤمنی برادرش را

ص: ۴۹

۱- بحار الأنوار، ج ۸، ص ۱۸۲، ح ۱۴۴؛ مصباح المتهجد و سلاح المتعبد، ج ۲، ص ۷۳۷.

۲- إقبال الأعمال، ج ۱، ص ۴۶۴.

ملاقات نمود، چنین بگوید: حمد و ستایش خدای را که به ما توفیق چنگ زدن به ولایت امیرمؤمنان و پیشوایان (علیهم السلام) را عطا نمود.

باید که به مؤمنین پیامم برسد

بر جمله مسلمین پیامم برسد

آن روز به حاضرین پیامم فرمود

باید که به غائبین پیامم برسد

۳۸_ ولایت علوی قلعه محکم خدا

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا (عليهما السلام)، عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عليهما السلام)، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عليهما السلام)، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ (عليهما السلام)، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عليهما السلام)، عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (عليهما السلام)، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عليه السلام)، عَنْ النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله)، عَنْ جَبْرِئِيلَ (عليه السلام)، عَنْ مِيكَائِيلَ (عليه السلام)، عَنْ إِسْرَافِيلَ (عليه السلام)، عَنْ اللُّوحِ، عَنْ الْقَلَمِ، قَالَ: يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: وَلِيَّاهُ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ حِصْنِي، فَمَنْ دَخَلَ حِصْنِي أَمِنَ مِنْ نَارِي. (۱)

از حضرت علی بن موسی (علیهما السلام)، از حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام)، از حضرت جعفر بن محمد (علیهما السلام)، از حضرت محمد بن علی (علیهما السلام)، از حضرت محمد بن علی (علیهما السلام)، از حضرت علی بن حسین (علیهما السلام)، از حضرت حسین بن علی (علیهما السلام)، از حضرت علی بن ابی طالب (علیهما السلام)، از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) از جبرئیل (علیه السلام) از میکائیل (علیه السلام) از

ص: ۵۰

۱- _ الأمالی (للصدوق)، ص ۲۳۵، المجلس ۴۱، ح ۹؛ بحار الأنوار، ج ۳۹، ص ۲۴۷، ح ۳؛ جامع الأخبار (للشعیری)، ص ۱۴.

اسرافیل (علیه السلام) از لوح، از قلم، نقل است که فرمود: خدای تبارک و تعالی می فرماید: ولایت علی بن ابی طالب قلعه محکم من است، پس هر کس در قلعه من داخل شود، از آتش من در امان است.

مدحیه حیدر اثراتی دارد

یک لقمه نان شب برکاتی دارد

از «نَفْسُكَ نَفْسِي» نبی فهمیدم

اذکار علی هم، صلواتی دارد

غدیر در کلام امام هادی (علیه السلام)

۳۹- روز زیارت حجت خدا

عَنْ مَوْلَانَا أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ (عليهما السلام)، قَالَ لِأَبِي إِسْحَاقَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْعَلَوِيِّ الْغُرَيْضِيِّ: وَ يَوْمَ الْغَدِيرِ، فِيهِ أَقَامَ النَّبِيُّ (صلى الله عليه و آله) أَخَاهُ عَلِيًّا (عليه السلام) عَلِمًا لِلنَّاسِ وَ إِمَامًا مِنْ بَعِيدِهِ، قُلْتُ: صِدَقْتَ، جُعِلْتُ فِدَاكَ! لِذَلِكَ فَصَدْتُ، أَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ. (۱)

مولای ما، حضرت هادی (علیه السلام) به ابو اسحاق فرمودند: و روز غدیر که پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) برادرشان علی (علیه السلام) را به عنوان علم و پیشوای بعد از خود

ص: ۵۱

۱- تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۴، ص ۳۰۵، ح ۹۲۲؛ وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۴۴۱، ح ۱۳۷۹۶.

برای مردم نصب نمودند، ابو اسحاق گفت: عرض کردم: راست فرمودید، فدایتان شوم! من برای همین به زیارت و دیدار شما آمده‌ام، و گواهی می‌دهم که شما حجت خدا بر مردم هستید.

گُل کرد سپیده تبسم به لبش

تا آیه «اکملت لکم» نازل شد

فرمود: خوشا به حالتان ای مردم!

با حُب علی دین شما کامل شد

غدیر در کلام امام عسکری (علیه السلام)

۴۰_ غدیر، نشانه حزب خدا

عَنِ الْحَسَنِ بْنِ ظَرِيفٍ قَال: كَتَبْتُ إِلَى أَبِي مُحَمَّدٍ (عليه السلام) أَسْأَلُهُ: مَا مَعْنَى قَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام): «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا مَوْلَاهُ»؟ قَالَ: أَرَادَ بِذَلِكَ أَنْ يَجْعَلَهُ عِلْمًا يُعْرَفُ بِهِ حِزْبُ اللَّهِ عِنْدَ الْفُرْقَةِ. (۱)

از حسن بن ظریف نقل است که گفت: به حضرت ابا محمد، امام حسن عسکری (علیه السلام) نامه ای نوشتم و سؤال کردم: معنی فرمایش رسول خدا (صلی الله علیه و آله)، که برای امیر المؤمنین (علیه السلام) فرمودند: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا مَوْلَاهُ»،

ص: ۵۲

۱- بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۲۲۳، ح ۹۵ و ج ۵۰، ص ۲۹۰، ذیل ح ۶۵؛ كشف الغمه فی معرفه الأئمه، ج ۲، ص ۴۲۳.

چیست؟ حضرت فرمودند: مقصود پیامبر (صلی الله علیه و آله) از این سخن، این است که، علی (علیه السلام) را به عنوان علم و شاخص قرار دادند، تا هنگام تفرقه و اختلاف، حزب خدا به وسیله او، شناخته شوند.

مولای ما نمونه دیگر نداشته است

اعجاز خلقت است، برابر نداشته است

دیدیم در غدیر که دنیا به جز علی

آینه ای برای پیامبر نداشته است

ص: ۵۳

۱_ قرآن کریم.

۲_ إقبال الأعمال (ط القدیمه) / ۲جلدی / ابن طاووس، علی بن موسی / عربی / ناشر: دار الکتب الإسلامیه / تهران / سال چاپ: ۱۴۰۹ ق.

۳_ الأمالی (للصدوق) / ۱جلدی / ابن بابویه، محمد بن علی / عربی / کتابچی / تهران / سال چاپ: ۱۳۷۶ ش.

۴_ الأمالی (للطوسی) / ۱جلدی / طوسی، محمد بن الحسن / عربی / دار الثقافه / قم / سال چاپ: ۱۴۱۴ ق.

۵_ بحار الأنوار / ۱۱۰جلدی / مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی / إحياء التراث العربی / بیروت / سال چاپ: ۱۴۰۳ ق.

۶_ بشاره المصطفی لشيعه المرتضى (ط_ القدیمه) / ۱جلدی / طبری آملی، عماد الدین أبی جعفر محمد بن أبی القاسم / عربی / المكتبه الحیدریه / نجف / سال چاپ: ۱۳۸۳ ق.

۷_ تفسیر العیاشی / ۲جلدی / عیاشی، محمد بن مسعود / المطبعه العلمیه / تهران / سال چاپ: ۱۳۸۰ ق.

۸_ تفسیر فرات الکوفی / ۱جلدی / کوفی، فرات بن ابراهیم / مؤسسسه الطبع و النشر فی وزاره الإرشاد الإسلامی / تهران / سال چاپ: ۱۴۱۰ ق.

۹_ تهذیب الأحکام / ۱۰جلدی / طوسی، محمد بن الحسن / تحقیق: خراسان، حسن الموسوی / دار الکتب الإسلامیه / تهران / ۱۴۰۷ ق.

ص: ۵۴

١٠_ ثواب الأعمال و عقاب الأعمال / اجلدى / ابن بابويه، محمد بن على / عربى / دار الشريف الرضى للنشر / قم / سال چاپ: ١٤٠٦ ق.

١١_ جامع الأخبار (للشعيرى) / اجلدى / شعيرى، محمد بن محمد / عربى / ناشر: مطبعه حيدريره / نجف اشرف / سال چاپ: بى تا.

١٢_ دلائل الإمامه / اجلدى / طبرى آملى صغير، محمد بن جرير بن رستم / بعثت / قم / سال چاپ: ١٤١٣ ق.

١٣_ قرب الإسناد / اجلدى / حميرى، عبد الله بن جعفر / تحقيق: مؤسسسه آل البيت (عليهم السلام) / عربى / مؤسسسه آل البيت (عليهم السلام) / قم / سال چاپ: ١٤١٣ ق. ١٤_ الكافى / اجلدى / كلينى، محمد بن يعقوب بن اسحاق / دار الكتب الإسلاميه / تهران / سال چاپ: ١٤٠٧ ق.

١٥_ كتاب سليم بن قيس الهلالي / اجلدى / هلالي، سليم بن قيس / تحقيق: انصارى زنجانى خوئينى، محمد / عربى / الهادى / قم / سال چاپ: ١٤٠٥ ق.

١٦_ كشف الغمه فى معرفه الأئمه (عليهم السلام) / اجلدى / اربلى، على بن عيسى / بنى هاشمى / تبريز / سال چاپ: ١٣٨١ ق.

١٧_ كفايه الأثر فى النصّ على الأئمه الإثنى عشر / اجلدى / خزاز رازى، على بن محمد / تحقيق: حسيني كوهكمري، عبد اللطيف / عربى / بيدار / قم / سال چاپ: ١٤٠١ ق.

١٨_ مصباح المتهجد و سلاح المتعبد / اجلدى / طوسى، محمد بن الحسن / عربى / ناشر: مؤسسسه فقه الشيعه / بيروت / سال چاپ: ١٤١١ ق.

۱۹_ معانی الأخبار / ۱ جلدی / ابن بابویه، محمد بن علی / محقق و مصحح: غفاری، علی اکبر / عربی / دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم / قم / سال چاپ: ۱۴۰۳ ق.

۲۰_ مناقب آل ابی طالب (علیهم السلام) (لابن شهر آشوب) / ۴ جلدی / ابن شهر آشوب مازندرانی، محمد بن علی / عربی / علامه / قم / سال چاپ: ۱۳۷۹ ق.

۲۱_ وسائل الشیعه / ۳۰ جلدی / شیخ حر عاملی، محمد بن حسن / محقق و مصحح: مؤسسه آل البيت (علیهم السلام) / عربی / مؤسسه آل البيت (علیهم السلام) / قم / سال چاپ: ۱۴۰۹ ق.

ص: ۵۶

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه

اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

